

Atıf için/ Citation: Arslanoğlu, Ö. (2020). Sessiz eğitim modeli- Sessiz okul modeli. *Uluslararası Eğitim Araştırmacıları Dergisi*, 3(1), 106-120.

Sessiz Eğitim Modeli - Sessiz Okul Modeli

Özcan ARSLANOĞLU*

Öz: Ülkelerde gerçekleştirilen eğitim uygulamaları ile o ülkenin bilimsel gelişmişlik düzeyi, dini hayatı, kültürel birikimi ve tarihi yaşanmışlıkları arasında kuvvetli bir bağ vardır. 21. yüzyılda yaşanan bilimsel gelişmeler sosyolojik gerçekleri, psikolojik etkileşimleri ve insanların bilgiye erişim yöntemlerini değiştirdi. Bu durumun en önemli nedenlerinden ikisi, internetin kullanımıyla ortaya çıkmış olan çok yönlü iletişim imkânları ve arama motorları vesilesiyle ulaşılabilen bilgi diye sıralanabilir. Bir taraftan, bu durum, toplumların sosyo-ekonomik gelişim düzeyini artırırken; diğer yandan insanları içe bakışlarından ve dışarıdan gelen kaliteli bilgiden kopartabiliyor. İnternetin vesile olduğu bu değişimler, insanların yakın çevresiyle olan etkileşiminin kalitesini de azaltabiliyor. İnsanların zihinlerine gereksiz ya da şahsı daha az ilgilendiren bilgilerin konuyor olması da bu çağın bir başka problemidir. İnternette mevcut olan muazzam miktardaki bilgi doğru ile yanlışın iç içe geçtiği bir yığıcı netice verdi. İnsanların, her an kendileriyle birlikte bulunan teknolojinin de engelleyici etkisiyle artık kendi başlarına kalmakta zorlandıkları ileri sürülebilir. Ki teknoloji ile olan bu uzun süreli birliktelik, bireylerin kendilerini dinlemesini ve daha derin düşünmesini engellemektedir. Kısaca, kişiler etkileşimlerinde engellerle, yüksek miktarda güvenilmez bilgi ile ve iç'te derinleşme yolculuklarını kaybetme riskiyle karşılaşılıyorlar. Bu noktada, bahsi geçen sıkıntıların üstesinden gelinebilmesi için yeni bir model eğitim ve okul tasarımı gerekliliği ortaya çıkıyor. Sessiz Eğitim/Okul Modeli 6 özellikten oluşuyor. Bunlar; (1) Okuma-yazma, hesaplama ve güzel konuşma becerileri, (2) Sağlık, (3) Duygu ve Erdemler eğitimi, (4) Dıştanıma, (5) İçtanıma ve son olarak (6) Sessiz Okul İlkesi. Dıştanıma ve İçtanıma, bilgiye erişimde tarih boyunca birbiriyle rekabet halinde olan 2 felsefi yaklaşım olarak düşünülmüştür. Kuantum Fiziği ve onunla ilişkili bulgular içtanıma ile öğrenmeyi destekliyor gözüküyor. Ki içtanıma –dıştanımanın yanında- sessiz eğitim modeli ve sessiz okul modelinin ana parçalarından biri olarak sunuluyor. Bu çalışma ile birlikte çocukluktan itibaren uygulanabilecek bir eğitim modeli altında bu 2 yaklaşımın birlikte birleştirilerek ya da eklenerek çalışabileceği öneriliyor. Böyle bir 6 özelliğe dayanan model önerilerek, insanlığın bu ve gelecek çağların ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir eğitim yapısı kurulabilmesi ümit ediliyor.

Anahtar Kelimeler: Sessiz eğitim modeli, sessiz okul modeli, sessiz okul ilkesi.

Silent Education Model – Silent School Model

Abstract: Education praxis have complicated structures depending on contexts of the countries, related to their scientific development, religion, culture, and historical experiences. Recent scientific developments have altered sociological realities, psychological interactions, and how people retrieve information. Having said that, this has happened primarily via internet by means of enhanced communication opportunities, and because of easily accessible information by search engines. On one hand, this situation seems like an opportunity for the development of societies to happen faster; on the other hand it distracts humans from their inner perspectives and qualified outer informations. It may also lessen the quality of interactions nearby. Putting unnecessary and less related information into people's mind is another problem of this age. Mass amounts of information have produced messy information mixtures on internet. It can be put forward that people can no longer stay alone as they may wish with prevention from always accompanying technology, which at the end, prevents individuals to listen themselves and think deeply. In brief, humans confront distractions about their interactions, lots of unreliable information, and risk of losing inner journeys. This is where a new model of education and school is designed and proposed to overcome these conflicts. Silent Education/School Model is shaped by 6 features. They are (1) Literacy, Numeracy Skills, and Elocution, (2) Healthy Life Style, (3) Education of Emotions and Virtues, (4) Outer-Acknowledgement, (5) Inner- Acknowledgement, and finally, (6) Silent School Policy. Outer-acknowledgement and inner-acknowledgement are two philosophical approaches to knowledge that have

* Dr. Öğretim. Üyesi, Harran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, ORCID:0000-0001-6384-1155, e-mail: eyplan@harran.edu.tr

been thought to compete throughout history. Quantum Physics and its findings seem to support leaning via inner-acknowledgement. Inner acknowledgement is presented here as a main feature of silent education model and silent school model besides outer-acknowledgement. With this study, it is suggested that two approaches can work together both as a combination or affixed to each other under a model of education starting from the childhood. By an establishment of such a model based on previously mentioned features, it is hoped that humans can respond the demanding expectations of forthcoming ages.

Keywords: Silent education model, silent school model, silent school policy.

Giriş

Teknolojinin gelişimiyle ve internet kullanımıyla birlikte insanların iletişim ve bilgi edinme yolları da değişti. Buna da en çok internet vesile oldu. İnsanların her an yakınında bulunmayan diğerleriyle dahi iletişime geçebilmesi, aradığı ve aramadığı birçok bilgiyle karşılaşması ve dahi bu bilgilerin bilimsel olarak denetlenemeyişi farklı tecrübelerle kapı açtı. Dunbar'ın da belirttiği gibi; insanların çevreleriyle iletişimin sosyal medya vasıtasıyla insanın iletişimde olabileceği sınırları aşması ve gerçekte arkadaş olabileceği sınırları aşamaması durumlarını oluşturdu (Dunbar, 2016). Bu yeni dijital ortamlarda yaşanan vakit ve enerji kaybına ek olarak, derin ve dikkatli düşünme fırsatlarının heba edilerek 'safсата' (Alatlı, 2018) ile geçirilmesi yeni nesillerin bu çağın şartları göz önünde bulundurularak yetiştirilmesini gerektirir.

Çağlar boyunca genelde iyi bir eğitimin özelde ise iyi bir okulun nasıl olması gerektiği ve hangi vasıflara sahip olması gerektiği hakkında fikirler üretilmiştir. Son yıllarda Türkiye'de de bilim ve teknoloji konularında yerli ve milli çözümler bulma çabaları öne çıkmaktadır. Eğitim bilimlerinde de bu tür gelişmelerin olması doğal hale gelmektedir. Türkiye'de üretilen bilimin ve onun bir dalı olan eğitimin de taklit eden ve takip eden değil yeni bilgiler üreten bir hale gelmesi hem bilimin yeniyi, gerçeği ve özgün (orijinal) olanı bulma çabasına muvafık düşüyor hem de var olanı geliştirme ve yeniyi öncülük etme konusunda farklı imkânlar oluşturuyor.

Madem bilim aynı hakikatleri inceliyor (insan, kainat...), o zaman bilim bir bütündür. Bilimin bir bütün olup doğu bilimi ve batı bilimi diye ayrılmasının uygun olmayacağını (bilimin coğrafi bir yönü yoktur) göz önünde bulundurursak 'yerli ve milli' derken neyin kastedildiğinin iyi anlaşılması gerekiyor. Bu çalışma kapsamında 'yerli ve milli' bilim söylemiyle müslüman veya müslüman Türk bilginlerinin (bilim insanları, ilim insanları) bize ulaştırdıkları bilim (ilim) kastediliyor. Yeni eğitim ve okul modelimizin çekirdek düsturlarını da bu bazı yerli ve milli kaynaklarımız tertip etmiş oluyor. Bilimin bütünlüğü gereği ve bilimin memleketi olamayacağı kaidesinde (dini, coğrafi veya kültürel yorumsal ve önceliksel farklılıklar bilimin bir bütün olduğunu değiştirmez) ve ilimsel çalışmaların, önceden ortaya konmuş saygıları gereğince demin belirtilmiş olan yerli ve milli tanımına uymayan kaynaklardan da, şüphesiz, istifade edilmeye çalışılacak. Lakin bu çalışmanın özünde ve ağırlıklı olarak, Türkiye açısından 'milli ve yerli' kaynaklar daha fazla yer alacak.

Eğitim alanı bugünkü nesilleri ilgilendirdiği gibi gelecekteki nesilleri de -hatta daha fazla- ilgilendiriyor. Dolayısıyla eğitim alanında daha iyiyi keşfetmek, daha iyiyi ortaya çıkartabilen ülkeler için avantaj sağlayabilecek bir alan haline geliyor. Her ne kadar 'daha iyi' nin ne olabileceği tartışılır olsa da zaten bilim de bunun için vardır. Okulun da böyle bir 'daha iyi eğitim'in merkezinde olması tabiidir. Bütün bahsedilenler birlikte değerlendirildiğinde şu şekilde bir soru ortaya çıkıyor: Daha iyi bir eğitim ve okul yapısına ihtiyaç var ve bu 'daha iyi'

eğitim ve okul Türkiye'nin tarihi yerli ve milli kaynaklarına da dayanarak nasıl ortaya konabilir?

Yöntem

Bu özgün 'yerli ve milli' eğitim/okul modelinin ortaya çıkartılabilmesi için mümkün yollardan üçü şu şekilde sıralanabilir:

- 1- Yepyeni (özgün, orjinal) olması fakat özü 'bizim' kaynaklarımıza dayanması,
- 2- Tamamen tarihimizdeki eserlerden faydalanılması ki bu da doğal olarak dini (İslami) kaynakların öne çıkması demektir.
- 3- Tarihimizdeki seküler eserler bulunup ve onlardan faydalanılması ki bu şekilde yazılmış eser sayısının 2. maddede belirtilen şekilde yazılmış eser sayısına göre çok daha az olması beklenir (2 ve 3. maddelerin farkı orjinallik miktarı farkı)

Bu çalışmada çalışma verimliliği, erişim kolaylığı, dini ve kültürel sebeplerden ötürü 1. yol seçildi. Yani ortaya konan yeni eğitim/okul modeli çok önemli bazı açılardan yeni (orijinal) olmakla birlikte, daha önce belirttiğim gibi, müslüman veya müslüman Türk ilim insanlarının fikirleri ve tecrübeleri esas alındı. Bunun da dini bilgilerle ve manevi değerlerle iç içe geçmiş bir yeni eğitim/okul modelini netice vermesi beklenir. Aslında tüm çağlar için bir model geliştirildiği söylenebilir, geçmişte birbiriyle uzlaşmazlık içinde olduğu düşünülen (böyle düşündürebilecek haklı sebepler olsa da) iki bilimsel felsefi yaklaşımın bu yeni eğitim/okul modeli çalışmasında bütünleştirilmesidir.

Bilimsel ve felsefi olarak kuramsal bir inşa sağlanıp yeni model tanıtılacak ve böylece sentez yöntemi uygulanmış olacak. Sonrasında ise, yani yeni bir okul modeline bilimsel ve felsefi olarak ulaştıktan sonra yeni modelde tanıtılan okulun olması gereken vasıfları incelenecek ve böylece de analiz yöntemi de uygulanmış olacak.

Çalışma hazırlanırken modeli inşa ederken kullanılacak 2 bilimsel ve felsefi yaklaşım fark edildi ve bunların insanla ilişkisi üzerinden yola çıkıldı. İnsan şuurlu bir varlık olarak diğer canlılardan ayrılır. Bu şuurlu ne yaptığının, nerede olduğunun ve hayatın farkında olmak olarak tanımlanabilir. Değinilen konularda farkındalık sahibi olmak tanımayı gerektirir. Şuurlu tanınmanın 2 çeşit olduğu söylenebilir: Dıştanıma ve içtanıma.

Dıştanıma

İnsan dünyaya geldikten sonra, kendini ve kâinatı tanımada 5 duyu organını kullanır. Her gördüğünü ağzına atarak tanımaya çalışan bir bebekten tutun da bir ormanda mahsur kalmış kişinin bilmediği bir bitkiyi yiyip yiyemeyeceğine dair karar aşamasında koklaması ve hatta bir gencin uzayı teleskopuyla incelemesi tamamen duyu organlarının kullanılmasıyla gerçekleşir. Bir tanıma aracı olan akıl da bu duylardan aldığı verileri (belki de ruhun bir ögesi olarak) işler ve değerlendirir. İnsanın, aklını ve 5 duyusunu kullanılarak yapılan evrende tekrarı ya da benzeşiklerinin (tam aynısı olmayabilir) tekrarı muhtemel olanları tanıma çabasına dıştanıma denebilir. İnsanın, akıl ve 5 duyusunu kullanarak yaptığı kendini tanıma çabaları da 'bu açıdan' dıştanımaya girer.

Aklın duyular vasıtasıyla edindiği bilgileri, verileri ve duyuları işleyiş yöntemleri vardır, bunlar; kıyas, ölçme, nitel, nicel ve deneysel teknikler olarak sayılabilir. Bütün bunların hepsine bilimsel araştırma teknikleri denebilir ve aslında hepsi iç içedirler. Kıyas (Ebu Hanife, 2009), en temel öğrenme yöntemlerinden biridir. Akıl (vasıtasıyla ruh), ilk olarak kıyas yöntemiyle zahirde olanları kavramaya girişir (Mâtürîdî, 2009).

İnsan evrende olmakta olanların sebeplerini neden ve nasıl olduğunu bilme merakı duyar. Sebeplerin keşfi yeniliklere ve evrendeki bilinmeyen kanunların ve düzenin detaylarının öğrenilmesine yol açabilir (Matüridi, akt. Koçar, 2004). Matüridi, delille değerlendirmeyi öne alarak bilimsel çalışmalara verilen önemi göstermiştir. Buna göre dıştanıma; akıl, delil ve vahyin (ilahi beyan) bir arada değerlendirilmesiyle gerçekleşir (Koçar, 2004). Matüridi, ilim kaynaklarını şöyle belirtmiştir: “Bunlar, sağduyu veya duyu organları, doğru düşünen akıl, özü sözü doğru, aldatmayan (doğru söyleyen) insanların verdiği haberlerdir” (akt. Yörükân, 2006, s.233). İbni Haldun (2017), başkalarından duyulanların çok dikkatli ve akılcı bir şekilde değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Alper'in (2010) aktardığına göre Matüridi, sahabeleri özü sözü doğru insanlar kategorisinde değerlendirmiştir. Maturidi'nin bu yorumu çağlar öncesinden bugünkü bilimsel yazımda uyguladığımız metoda çok benzemektedir. Bir bilim insanı bilimsel alanyazı taraması yaparken daha önce yapılmış çalışmalarını aktarıyor ve onları doğru kabul ediyor. Yapılmış olan o çalışmaların sonucunu tekrar sınama yoluna gidip ondan sonra çalışmasına koymuyor. Burada araştırmacının, bilimsel çalışmaların yayınlanma süreçlerini bilmesi ve o sürece güvenmesi önemli rol oynuyor. Yani nihayetinde bilimsel yayınlar özü sözü bir ve doğru kabul ediliyor. Tabii bilimsel sürecin sorgulamaya ve yanlışlığının değerlendirmesine imkân varken, özü sözü bir kimseler ise tanınma ve kanaate göre karar veriliyor ve günümüz bilimsel çalışmaları sorgulayıcı okumaya müsaitken kişilerin değerlendirilmesi öznel kalıyor. Ama burada Maturidi'nin çok öncesinden bazı açılardan benzer bir kaide koyduğu söylenebilir.

Maturidi, aklın, Allah'ın sıfatlarını, kâinatı ve onun içindeki her şeyi tanımak ve kavrayabilmek için, vahiy, delil ve araştırma tekniklerini değerlendirme aracı olduğunu ima etmiş denebilir (Alper, 2010). Alper (2010, s.160), Maturidi'ye göre akıl-vahiy ilişkisini şöyle yorumlamış: “Diğer taraftan akıl vahiy anlamaya yönelmekle de atıl olmaktan kurtularak işlevsel bir boyut kazanmakta ve faydalı bir hale dönüşmekte, dolayısıyla vahiyyle iletişime geçerken kendisini de yeniden inşa etmektedir”. “Buna göre akıl, vahiy yine vahiyden edindiği prensiplerle değerlendirmek durumundadır” (Alper, 2010, s.179). Tabii burada aklın mutlak, kusursuz bir değerlendirici olmadığını da belirtmek gerekir. Hem her insan farklı akıl seviyelerinde olabildiği için hem de her bir bireyin her an aklını en üst verimde kullanmadığı için hatalar ortaya çıkabiliyor. Zaten bu yüzden, ilimde nesnelliği sağlayabilmek için günümüz bilimsel çalışma kuralları ve teknikleri her seviye ve tür akıl, bir bilimsel çalışmayı incelediğinde benzer neticelere ulaşabilsin diye standartlaştırılma çabası içerisinde olmuştur. Popper (1963) bir kuramın yanlışlandığı an bilimsellikten uzaklaştığını ortaya koymuştur. Bilimin yanlışlanması standartlardan biri olarak değerlendirilebilir.

Gene Alper'in (2010) işaret ettiğine göre, Matüridi, akıl ve vahyin birbirini dışlamayıp, tamamladıklarını söylemiştir. Hayatın bir imtihan olduğunu belirten Matüridi, bu sınavı geçebilmenin şartları olarak “tefekkür etmek, araştırma yapmak ve onu bilenlere sormak” demiştir (Alper, 2010, s.177). Alper (2010) Maturidi'nin metodolojisini incelediği çalışmasında vahyin anlaşılması için bağlamsal değerlendirmelerin önemli olduğunu vurgularken, Matüridi ise yazdığı kitapta, vahyin daha iyi anlaşılması için ise 6 şart ileri sürüyor, bu altı şart şöyle yorumlanabilir:

- 1- Zevkine düşkün bir karakter olmama
- 2- Alışkanlıklarının ötesine geçebilme
- 3- Düşüncede taklitten fazlasını yapabilme (yenilikçi olma)
- 4- Sorgulayıcı düşünebilme
- 5- Kendi aklına gereğinden fazla güvenmeme
- 6- Araştırmayı tam (hakkıyla) yapma (Maturidi, 2009).

Dıştanıma, günümüzde bilinen bütün bilimsel yöntemlerin hepsine verilen addır, denebilir, şayet unutulmuş veya gözardı edilen yöntem(ler) bulunmasaydı. İçtanıma bunlardan biridir.

İçtanıma

İlim ilim bilmektir ilim kendin bilmektir
Sen kendini bilmezsin ya nice okumaktır (Yunus Emre, akt. Gölpınarlı, 2018, s.275).

İçtanıma, insanın, kendisini bilmesi üzerinden bir yolculuk diye tanımlanabilir (İbn Arabi, 2019; Yunus Emre, akt. Gölpınarlı, 2018; Ahmet Yesevi, 2016; Hacı Bektasi Veli, akt. Coşan, 2013; Pascal, 2011). Bu kendini bilme, hem kendini bilmeyi hem de evreni bilmeyi içerir. Evreni bilebilmesi ise evren ve ötesi ile irtibat sağlayan bir mekanizma vasıtasıyla olabilir. Woolf, Craddock, Friesen ve Tuszynski'nin (2010) araştırmasına göre evrenle ve evren ötesiyle iletişim sağlayan bir yapı bizim beynimizde bulunuyor olabilir (kuantumaltı seviyede anlık sıçramalar) (akt. Tarlacı, 2017). “Buna göre her birimiz 'bilicileriz' ve bir şekilde evrenin bilgisi ile bağlantılıyız. Kuantum fiziği 'bilgi temellidir'...” (Stapp, 2001; akt. Tarlacı, 2017, s.106). Eccles (1990), zihin [ruh] ile maddenin (beyin) etkileşiminin enerji yerine bilgi ile sağlandığı görüşünü savunmuştur (akt. Tarlacı, 2017).

Kuantum fiziğini tartışan bilim insanları (Schrödinger & Trimmer, 1980; Heisenberg, 1958; Bohm, 1952), fizik yasalarının yetersiz kaldığı alanlarda, Kuantum fiziğinin yeni açıklamalar getirdiğini fark etmişlerdir. Einstein, Podolsky, ve Rosen (1935) ise kendilerinin bile -özellikle de Einstein'ın- kabul etmekte zorlandıkları bir gerçeği keşfettiler. Bir elektronun, kâinatın milyarlarca ışık yılı uzakta bir yerindeki bir başka elektronu anında etkileyebiliyor olduğu gerçeği Einstein'ın, benimsemekte zorluk çektiği bu gerçeğe 'tekinsiz uzaktan etki' (Kaku, 2017) (spooky action) adını vermesine yol açtı. Einstein vd.'nin (1935) kuram olarak buldukları bu gerçeğe mesafeli durmalarının sebebi Einstein'ın genel görelilik kuramında da geçen ışık hızının geçilemeyeceği gerçeğiyle bu bilginin çelişiyor olmasıydı. Işık hızının çok ötesinde bir bilgi taşınması söz konusuydu (Kaku, 2017). Einstein vd.'nin ortaya çıkardıkları ve öylece bıraktıkları bu kuramı daha sonraları Bell (1976) daha derli toplu ve anlaşılır hale getirmiş ve sonrasında ise Aspect, Grangier, ve Roger (1982) bu kuramı deneylerle ispatlamışlardı, yani önümüzde artık, kanıtlanmış bir gerçek vardı.

Tarlacı'nın (2017) iletlediği, Woolf vd. (2010) ve Eccles (1990)'in beyindeki elektron sıçrayış açıklamalarını; Einstein vd.'nin (1935) bulduklarıyla birleştirdiğimizde çok ilginç bir sonuç ortaya çıkıyor: İnsan beynindeki kuantumaltı bir sıçrama, evrende (özellikle de bilgisel bir) etkileşime yol açıyor olabilir. Kaku (2017) bunu insana dair herhangi bir şeyin kâinatı

etkileyebileceği şeklinde yorumlamış. Devamında, Evrenin bir dolaşıklık ve birbirine dolanmışlık örgüsü oluşturuyor olabileceğini belirtmiştir. Yani insanın kendi beyinde oluşturabileceği istedik sıçramalarla evrende bir etkileşim oluşturması mümkün olabilir ve bu da içtanıma ile öğrenmenin önünü açıyor olabilir.

Empedokles maddenin sevgi ve nefret diye iki güçten [sıfattan] olduğunu söylemiştir. (akt. Koçar, 2004). İbn Arabi (2017a) ise bunu Cemali ve Celali sıfatlar şeklinde açıklamıştır. Kaku (2017) ise böyle mesafe tanımaz bir etkileşimin var olduğunu lakin bu şekilde sadece 'etkileşim' olabileceğini ve bilgi taşınamayacağını öne sürmüştür. Halbuki, bu hakikat, günümüz bilgisayarlarında bulunan elektrik var-yok (1-0) prensibine uyuyor ve tam olarak aynı olmasa da bu şekilde bilgi taşınımı mümkün gözüküyor. Bilgisayarların çalışma prensibi ile kuantum fiziği vasıtasıyla açıklanan; bir elektronun bir hale dönüşmesi evrenin başka bir köşesindeki diğerinin zıt pozisyon almasına yol açması durumu (Einstein vd., 1935) ile mantiken örtüşüyor. Tarlacı'nın (2017); Bell (1976) ve Aspect vd. (1982)'den yorumlamasına göre sadece insanlar değil kâinattaki bütün nesnelere Kaku'nun (2017) belirttiği dolaşıklığın bir parçasıdır. Tarlacı'nın (2017) bu yorumu ise işi daha da ileri götürüp, insanın her nesne ile etkileşime geçebileceği noktasına dahi ulaştırabilir; çünkü tüm maddeler bu dolaşıklığın bir üyesidir. İçtanıma denilen, insanın kendi iç yolculuğu, böylece, evreni tanıma yöntemlerinden biri haline geliyor. Burada araştırmacı, her ne kadar bu sonuca ulaşılsa da içtanımanın son derece bireye özgü ve öznel olmasının unutulmaması gerektiğini düşünüyor. Yani, içtanıma ile kendi içinde derinleşmeye çalışan iki birey aynı 'tabiat kanunları' hakkında farklı yorumlara ulaşabilirler. Kaku'nun (2017) etkileşim olsa da bilgi taşınmaz eleştirisi de göz önünde bulundurulursa, kâinat içindeki etkileşim, etkileşimde olmakta olan maddenin (yaratılmışın, o insanın) uygunluğu kadar olabilir. Araştırmacı, tabiat kanunları hakkındaki bilgilerin, kişilerin o anki bilgi düzeylerine uygun ve o kişiye 'has' bir şekilde gelebileceğini öngörüyor. Bu da gelmiş olan bilginin (1) kişinin önbilgisine göre gelebileceği (yani önbilgisini çok aşmadan gelebilir, benzetme üretilecek olunursa, 1500lü yıllarda yaşamış birisine, DNA bilgisinin ancak sembolik düzeyde, temsili bir şekilde ulaşması ve o kişinin bugünkü DNA tarifini yapamayıp, DNA'yı kutu temsiliyle açıklaması gibi...) (2) kişinin gelen bilgiyi nasıl yorumlayıp, anlayabileceği (zihin kapasitesi, bağlamı {context}...) ile sıkı bir ilişki içerisinde olabileceği, (3) hakkında bilgisi bulunmayan ya da hakkında az miktarda bilgi bulunan bir edinim olursa, dıştanımadan sağlamasının yapılması gerekebileceğinin hatırdan tutulması gerekir. Dıştanıma, o günün şartlarında ilgili edinim hakkında yetersiz kalıyorsa, şahsa ait bir bilgi olarak kalması tercih edilebilir. Bu cümleden; içtanıma ile şayet tabiat kanunları edinilmeye çalışılacaksa, önceden sağlam temellere oturtulmuş ve zengin bir dıştanımanın (bir diğer deyişle bilimsel bilginin) mevcut olması gerekir denebilir.

İçtanıma, sadece, bireyin kendini tanıması olarak kullanılacaksa zaten değerli bir yöntem olarak beliriyor. Bireyin kendini tanıması ise kendi kişilik özelliklerinin farkına varması, güçlü ve zayıf yanlarını tanıması, ne yönlerden kendini geliştirebileceğinin farketmesi ve diğer insanları da bir miktar tanımaya yardımcı olabilir. İçtanıma yoluyla kendini tanıyabilen bir şahıs, hayat planlamasını bu tanımaya göre yapabilir. Hayat süresince yapacağı tercihlerde elde ettiği bu bilgiyi kullanabilir. İçte derinleştikçe insan denen varlığa dair bilgisi de artabileceğinden diğer insanları anlama konusunda ve empati yapabilme yeteneğinde gelişme kaydedebilir. Bunu yapabilen bireylerin sayısı arttıkça birbirlerini daha iyi anlayıp, anlayış gösterebilen daha sağlıklı bir toplum oluşabilir. Mamafih, içtanıma yapmaya çalışan bir kişi, psikoloji biliminin güncel bilgilerini de kullanırsa bu içtanıma daha başarılı olabilir. Netice olarak, içtanıma, ne amaçla yapılırsa yapılsın, dıştanımanın varlığında, onun sağlamlığıyla ve onun üzerine bina edilirse daha isabetli olabilir gözüküyor.

Tanımlar Birleşirken... (Zıt Zannedilenler Birleşirken)

Dıştanıma, bizim evreni anlamamızda çok değerli ve 'mümkün olabildiği kadar' nesnel bir aracımızdır. Diğer taraftan dıştanıma yapılagelirken, tarih içerisinde, önemli bazı haklı nedenlerden de ötürü, içtanıma ihmal edilegelmiş. Müslüman Türk kültüründe Yesevi ve Emre gibi önemli şahsiyetler bundan bahsetmişlerse de nedense unutulmaya yüz tutmuştur, Ne yazık ki tarihin belirli bölümlerinde tam tersi de söz konusu olmuş ve müslümanların coğrafyasında dıştanıma neredeyse tamamen bırakılmış. Nihayetinde ikisi birlikte kullanıldığında çok zengin tanıma fırsatları oluşacakken hep tek kanatlılık oluşmuştur.

Dıştanıma, kitle eğitime (mass education) daha uygun gözüktürken içtanıma ise talepsel (veya seçkin) eğitime daha uygundur denebilir. İçtanıma yönteminin ilk aşamasında, talep neticesinde ve ikinci aşamasında ise istidat temelli öğrenci seçimi yapıldığı söylenebilir. Dıştanımanın üst seviyesi de günümüzde aslında bilim insanlığı seviyesine denk geldiği için dıştanımanın temel ve orta düzeyinin, kitle eğitime uygunluğunu söylemek daha doğrudur. Pareto (1895) prensibi burada uygulanacak olursa ancak toplumun %20'si içtanıma veya üst seviye dıştanıma müsaittir. Buradan hareketle, eğitim içerisinde içtanımanın varlığından bahsedilip, hakkında temel düzeyde bilgilendirilip, sonrasının özel hayat tercihi olarak bırakılması daha munasiptir. Belirtmek gerekir ki toplumun tamamının (%100'ünün) üst düzey dıştanıma ve içtanıma yöntemlerini aynı anda kullanıyor olması elbette ideal olandır ama hedeflerde gerçekçi olabilmek adına Pareto prensibinden istifade edildi.

Dıştanıma ve içtanımanın birbirine eklenmesi hayat boyunca değişik süreçler izleyebilir. Bu süreçler doğumdan hemen sonra fitrat (doğuştan var olan içtanıma yetisi) ile başlar. Sonrasında insan aklını kullanmayı (dıştanıma) öğrenir. Aklını kullanma becerisi ebeveynlerinin ve çevresinin etkisinde gelişir. Çocuklukta geçirilecek zengin yaşantılar (bilgiler, oyunlar ve tanımlar) aklın gelişimine olumlu (veya duruma göre olumsuz) katkı yapar. İleri yaşlılık döneminde insan aklını kullanmayı bırakmasa da tekrar fitrata dönme meylili taşır. Yaşanan bu süreç Fitrat-Akıl-Fitrat (F-A-F) diye adlandırılabilir. Bazı insanlar fitrat ve akıl dönemlerinden akıl döneminde kalırlarken ya da kalmayı tercih ederlerken (Fitrat-Akıl: F-A), bazıları da ilk fitrat döneminde kalabilirler (F). Doğaldır ki insanların; ilk fitrat dönemleri de dahil akıllarını tamamen bir kenara bırakmaları istenmez ve beklenmez. Akıl fitrata eşlik eder. Lakin bu aklın gelişkin akıl olması arzulanan, böylece daha kaliteli dıştanıma yapabilir ve tabii ki bu da daha kaliteli içtanımayı netice verebilir. Aynı şekilde ileri yaş dönemlerinde de şayet fitrat baskın çıkacaksa dahi gelişmiş bir aklın ona eşlik etmesi iyidir. Akıl dönemlerinde de kişi aklını gelişmiş akıl olarak şekillendirirken fitratsal içte derinleşmeye de devam edebilir.

Bir insanın aklını kullanarak dıştanıma yaparken aynı anda içtanıma yapmasında bir sakınca yoktur. Nitekim, Topçu (2011), ilhamın (sezgi) da hipotez kaynağı olabileceğini belirtmiştir. Dıştanıma, evreni tanımanın sağlam olmasına yardımcı olurken, içtanıma en azından empatiyi geliştirebilir. Hem aklının (zihninin) gelişimini sağlayıp hem de hislerinin (kalbinin) gelişimini sağlayan bir insan, daha iyi bir insan olma yolunda adım atmış olur (Gazali, 2014). Bunlar da zaten eğitimin en temel amaçlarındandır. Eğer insan akı, sinirsel olayların gerçekleşme eşiklerinde değişiklikler meydana getirebilirse (Eccles, 1990; akt. Tarlacı, 2017), dıştanımanın 'yanına veya üstüne' (dıştanımadan vazgeçmeden) içtanımayı da ekleyerek zengin tanımlar yaşayabilir. İnsanın kendi dışında olanla etkileşimini ve bilgi edinmesini sağlayan vesile sinirsel olaylardaki bu eşik değişimi diye de açıklanabilir. Sessizlik bu sinirsel olayların gerçekleşme eşiklerini değiştiren ve kolaylaştıran etkenlerden 'biri' olabilir.

Sessiz Okul İlkesi

Semerikandi (2011) dili tutmanın, daha az ve dikkatli konuşmanın faydalarından bahsetmiş. Arslanoğlu (2017) da, aynı tonda tariflerde bulunurken, sessizliği; gerektiği yerde konuşmak, iradeli ve amaçlı bir şekilde sessiz kalma ve konuşurken de yeteri (kısıklı) sesle konuşma ilkesi olarak ilan etmiş. Lees (2012) sessizliği zayıf sessizlik ve güçlü sessizlik diye ikiye ayırmış. Zayıf sessizliği susturulmuşluk olarak tanımlarken güçlü sessizliği asıl hedeflenen sessizlik olarak tanımlamış (Lees, 2012). Ki bu çalışmada sessizlik dendiğinde işte o güçlü sessizlik kastediliyor. Schultz (2010) sessizliğin bir gücü olduğundan bahsetmiş ve bunun konuştuğu zaman sözüne değer verilme gücü olarak nitelemiştir. Zimmermann ve Morgan (2016) ise sessizliğin gücünü üretkenliğe aday bir güç olarak açıklamıştır. Ollin (2008) sadece öğrencilerin değil öğretmenlerin de sessizlik eğitimi alması gerektiğinden bahsetmiştir.

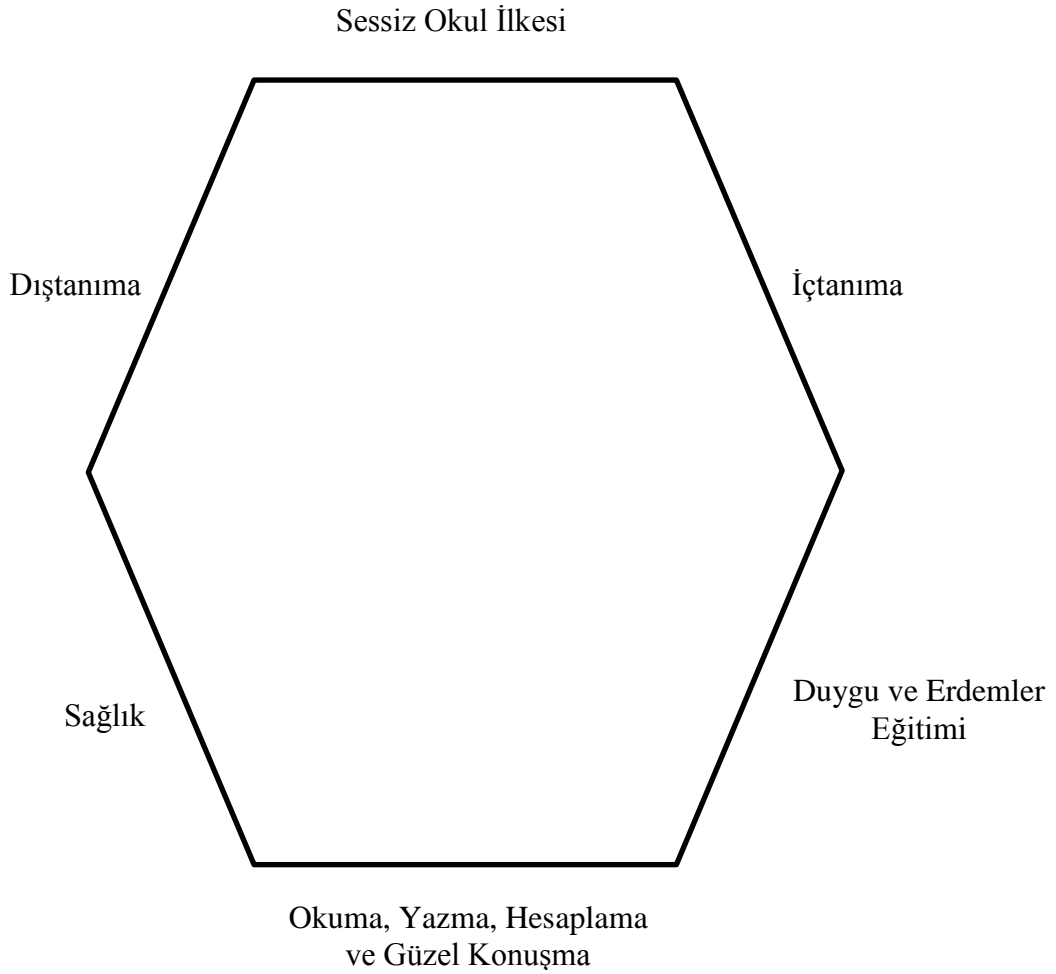
Sessizlikle ilgili başka bir konu ise; sessizliğin odaklanma ile ilişkisidir. Sessizlik genel manada bütün alıcıların açılması hali iken odaklanma ise odaklanılan şey(ler) hariç alıcıların çevreye kapatılması halidir. Meğer ki sessizlik odaklanmayı araç olarak kullanmasın. Sessizliğin içinde bir şey(ler)e odaklanıldığında, odaklanma baskın çıkar ve odaklanılan dışındakilere alıcılar kapanmış olur. Sessizlik yönelme açısından 3 çeşittir denebilir:

- 1- İradeli Sessizlik: Tercihen sessiz kalıp içte derinleşme hali
- 2- Yarı-İradeli Sessizlik: Şartlar gereği sessizlik oluştuktan sonra, önceden planlamış olmadan sessizlikte derinleşmeye karar verme
- 3- İradesiz Sessizlik: Şuursuz, tercihsiz, iradesiz, şartlar gereği sessiz kalma durumu

Sessiz Eğitim/Okul Modelini açıklamadan önce, şu hususa dikkat edilmesi gerekir: sessiz okul ilkesinin amacı 'asla' sinmiş, sindirilmiş, medeni cesareti olmayan, düşüncelerini rahatça ifade edemeyen insanlar oluşmasını sağlamak değildir.

Sessiz Eğitim Modeli (SEM)- Sessiz Okul Modeli (SOM)

Aslına bakılacak olursa simetriler artık herhangi bir kuramın yaratımı sırasında kılavuz olarak kabul edilmesi gereken temel ilke olarak kabul edilmektedir. Eskiden simetrilerin bir kuramın yan ürünü oldukları kabul edilirdi – bir kuramın şirin fakat kesinlikle işe yaramayan bir özelliği, güzel fakat gereksiz. Günümüzde anlıyoruz ki simetriler, herhangi bir kuramı tanımlayan temel özelliklerdir. Yeni kuramlar yaratırken biz fizikçiler önce simetri ile işe başlarız, sonra onun çevresine kuramı öreriz (Kaku, 2017, s. 299).

Şekil 1. Bu çalışmanın yazarı tarafından oluşturulan Sessiz Eğitim Modeli veya Sessiz Okul Modeli

a-) *Okuma, Yazma, Hesaplama ve Güzel Konuşma*: Okuma ve yazmanın öğrenilmesi, temel hesaplama becerilerinin kazanılıp, mümkünse geliştirilmesini ve güzel konuşabilme (hitabet) becerilerinin kazandırılmasını içerir.

b-) *Sağlık: Dengeli ve yeterli beslenme* (Sağlıklı olacak şekilde asgari yani yeteri beslenme: Mineral, protein, vitamin açısından eksiklik yaşamama); yaşa göre yeteri miktarda az uyuma (her yaşın ve bireyin kendi hayat ve sağlık koşullarına göre doktorunun bilgisinde uygulayabileceği sağlıklı olan en az uyku süresi. Gelişim dönemindeki çocuk ve gençler için biraz esnek olunabilir ama sonuçta uykuya çok düşkün olamayacak şekilde yetişmeleri gerekir)

c-) *Duygu ve Erdemler Eğitimi*: Cömertlik, Merhamet, Şefkat, İktisat, Cesaret, Çalışkanlık, Yumuşaklık, Adalet, Empati, Yardımlaşma, Farkındalık Eğitimi, Özel Alan (kişinin istediğinde kendi başına, arzu ettiği miktarda (yaşa göre) yalnız kalabileceği (çocuksa oynayabileceği) bir odanın olması veya böyle bir yere gidebilmesi, misal: Rehberlikte düşünme odası uygulaması olabilir)...

ç-) *Dıştanıma*: Bilimsel Araştırma Teknikleri, kıyas (öntest - sontest), önyargısız ve tarafsız değerlendirme, Yüksek Düzende Düşünme Pırlantası (bkz. Arslanoğlu, 2015, s.356).

d-) *İçtanıma*: Kendini tanıma ve üzerinden başkaları tanıma (Fıtratta doğuştan var olduğu ileri sürülebilir, örneğin, bir bebeğin kendi uzuvlarını tanıyarak işe başlaması)

e-) *Sessiz Okul İlkesi*:

Sessiz Eğitim Modelinin (SEM) amacı kendini geliştirmiş, topluma zararsız ve hatta faydalı, tam olgun, doğru kararlar alabilen kâinatla olumlu etkileşim içerisinde, çevresini, hayatı, olayları ve doğayı aklıyla değerlendirebilen, içte derinleşmiş, yüksek düzende düşünme yeteneklerine haiz (Arslanoğlu, 2015), kendini tanımış (tanımaya çabalayan) fertler yetişmesini sağlamaktır. SEM ve SOM'un farkı ise, SEM tüm formal ve informal eğitim ortamlarını kapsarken SOM sadece okul ortamlarında sessizliğin tatbik edilmesini içerir. Bunu yapabilmek için de Şekil-1'de belirtildiği üzere yapılması gerekenler vardır. Örneğin, dışımızdaki seslerin çok olduğu yerlerde manevi sesleri duymak zorlaşır ve İbn Arabî'den aktarıldığına göre sessizliği bilmeyen bir insan hakiki anlamda duymayı ve dinlemeyi de bilmezmiş (Hirtenstein, 2016). İbn Arabî sessizliğe az yemek ve az uyumayı da eklemiştir. İnsanlardan ayrı, yalnız kalabileceği bir özel alanın faydalı olacağı da belirtilmiştir (Ahmet Yesevi, 2016; İbn Arabî, akt. Hirtenstein, 2016; Özelsel, 2002). İbn Arabî gece en az bir kere uyanıp kalkmayı ve böylece 2 parçalı uyumayı başarmayı tavsiye etmiş (akt. Hirtenstein, 2016). Miktarı ne olursa olsun ferdin kendi vücuduna uygun bir uyku düzeni geliştirmesi önemlidir. İnsanoğlunun kendisine gelebilecek 'ilhamları' duyabilmesi için kendi konuşmasına daha sık ara vermesi gerekir (İbn Arabî, 2017a). Sessizliğin yanında SEM'in verimini artıran diğer bir faaliyet ise yeteri kadar beslenmedir, bu da bedeni alışkanlıklardan kaynaklanan acıkmayı bırakıp temel ve işlerimizi başarılı bir şekilde gerçekleştirmemize destek olacak kadar beslenmemizdir (İbn Haldun, 2017; İbn Arabî, 2017b). İnsanın sağlıklı gıda ve şayet uymak isterse, haram gıdadan kaçınması zaten olması gerektiği için asıl kısılması gereken beslenme sağlıklı olandan ve helal de olsa fazla beslenmeden kaçınmadır (İbn Arabî, 2017b). Tabii ki bu yeteri beslenme sağlık sebeplerinden ötürü herkes için farklılık arz edebileceği için doktor gözetiminde veya diyetisyen danışmanlığında yapılmalıdır. Yeteri beslenme düzeni daha küçüklükten, onların gelişimlerine olumsuz etkimeyecek şekilde çocuklara ve gençlere kazandırılmalıdır. İradenin bu şekilde güçlendirilmesi obezite gibi sıkıntıların da önüne geçebilir. Sağlıklı bir yaşam biçimi beynin de rahat işlemesine olanak verebilir, ki bu da öğrencilerin ders başarılarına olumlu etkileyebilir.

SOM'un Ders Başarısına Etkisi

SOM'un ders başarısını etkimesinin öğrencinin kendini tanıma becerisiyle doğru orantılı olması öngörülebilir. Bir öğrenci kendini ne kadar tanırsa zayıf ve güçlü yönlerini bilip ona göre hareket tarzı belirleyebilir. Sessiz Okul ilkesinin bu model çerçevesinde tatbik edilmesi, düşünme miktarını artıracığından ötürü felsefi bilgilerin anlaşılmasına, yenilerinin oluşturulmasına, yeni ilhamların alınmasına, yeni fikirlerin ve kuramların ortaya çıkmasına yol açabilir. Aynı zamanda fiziksel ve sağlıkla ilgili noktalarda hassasiyeti de beraberinde getirdiği için kendi fiziksel durumunu tanımaya ve ona göre davranışlar geliştirmesine sebebiyet verebilir. Örneğin, bir genç her mango yediğinde karnında huzursuzluk hissediyorsa, ders çalışma gibi verimlilik gerektiren işler öncesinde onu yememeye çalışır. Günümüzde yeni nesillerin bir kısmının zaten uygular hale geldiği kalori hesaplamalarına, SOM öğrencisi doğal olarak aşına olur. Sağlık ve sporuna dikkat eden bir fert hayat düzeni kurma konusunda da başarılı olabilir. Bütün bunların ders başarısına olumlu katkı yapacağı tahmin edilir.

SOM'u Uygulayacak Bir Okulun İşleyişi

SEM uygulayan bir SOM okulunun işleyişi Şekil-1'de tanımlanan 6 kritere göre tasarlanır:

1- Okuma, Yazma, Hesaplama ve Güzel Konuşma: Öğrencilerin son derece kaliteli ve sağlam bir şekilde okuma, yazma, hesaplama ve güzel konuşmayı öğrenmesidir. Yeri gelmişken bu makalenin yazarı okuma ve yazma eğitiminin ayrılmasını ve ilkönce okulöncesi sınıflarında okumanın öğretilip sonra ilköğretimde yazmanın öğretilmesini teklif ediyor. İyi bir okuma okuduğunu anlamayı içerirken, iyi yazma çokça yazmayı ve iyi hesaplama bolca hesaplama yapmayı gerektirir. Güzel konuşan bireyler aynı zamanda anlatmak istediklerini başarılı bir şekilde iletişim halinde bulunduğu kişilere aktaran insanlardır.

2- Sağlık: Her okulla ilişkili bir doktor (birden fazla okula bakabilir lakin acil çağrıldığında gelecek şekilde ayarlanmalı), bir hemşire ya da bir diyetisyen olmalıdır. Öğrenciler sağlıklı yaşam konusunda bilgilendirilmeli ve demin belirtilmiş olan sağlık görevlilerinden biri öğrenci veya velilerden talep geldiğinde birebir görüşmeler (seanslar) ve takipler yapmalı. Uyku, beslenme ve sportif faaliyetleri genel sağlık durumlarıyla beraber takip edilmelidir.

3- Duygu ve Erdemler Eğitimi: Kuru ezberden oluşan bir eğitim verilmemeli. Rol model olmaya çalışarak öğrencideki duygu ve erdemler zenginleştirilmeye çalışılmalı. Öğrencilere duyguların nedenleri ve onları nasıl yönlendirebilecekleri ve neden öyle yapmaları gerektiği anlatılmalı. Misal olarak; sokakta aç bir kedi görseniz ona yiyecek vermeliyiz değil mi? Kendinizi sokakta aç bir şekilde kimsenin size yiyecek vermediği ve paranızın olmadığı bir durumda hayal edin, gibi...

4- Dıştanıma: Bilimsel Araştırma Tekniklerini ve Yüksek Düzende Düşünme Pırlantasını (Arslanoğlu, 2015) ilköğretim 1. sınıftan itibaren çocukların seviyesine uygun öğretmek inanılmaz bir gelişimin önünü açabilir. Bu dersler liseden mezun oluncaya kadar yaşın gereklerine uygun bir biçimde devam ettirilmelidir. Böylece zahirde olup bitenleri kavrayıp yorumlama becerisi gelişir. Satır arası okuma yapabilme eğitimi de bunun bir parçasıdır.

5- İçtanıma: İnsanın kendi üzerinden kendini, diğer insanları, kâinatı tanıyabilme ve Allah'a dair bazı bilgileri öğrenebilmeyi öğrencilere tanıtmaya eğitimidir. Temel düzeyde verilip ötesinin kişinin kendi özel hayatına bırakılması tercih edilir. Bunun yanında içtanımanın insanlara daha erken yaşlarda tanıtımının yapılması insanın hayat yolculuğunda bireyin öznel bir yolla tanışması açısından önemlidir. Din derslerinin bir parçası olarak anlatılabilir.

6- Sessiz Okul İlkesi: Sessizlik, insanın farkındalığını arttırabilen, zamanın önemini ve yaşama odaklanmayı sağlayabilen bir imkândır. Sessizlik eğitimi verilen insanlar bu imkânı fark etmeyi veya oluşturmayı öğrenirler. Sessizlik eğitimi ya ayrı bir ders olarak verilmeli, ya her dersin bir kısmına yerleştirilerek verilmeli veya bu ikisine ek olarak okul kültürü haline getirerek gerçekleştirilmelidir. Sessizlik eğitiminin sadece genç yaşlarda değil bütün yaş guruplarına hitap ettiğinin unutulmaması gerekir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Birçok noktası hâlihazırda milli ve yerli kaynaklarımızda bulunan Sessiz Eğitim Modelinin orjinalliği (1) sessiz okul ilkesini, dıştanımayı (bilimsel bilgi), içtanımayı (özel bilgi), sağlığı, duygu ve erdemler eğitimini ve okuma, yazma, hesaplama ve güzel konuşmayı bir araya getirmesi ile (2) bu bütünleşikliği sistematik bir eğitime dönüştürmesidir. Özellikle, dıştanıma ve içtanımanın eklemlenmesi yepyeni bir eğitim modeline imkân tanıyor. Ne yazık ki, tarih boyunca ya bilerek ya da bilmeyerek birisinin diğerine tercihi söz konusu olmuştur. Halbuki, bu iki tanıma yöntemini bir arada kullanmak, benzetme yapılacak olursa iki kanatla uçmak gibidir. Birinin kullanılmaması evreni tanımada eksik kalınmasına yol açabilir.

Bilimsel Araştırma Teknikleriyle ve Kuantum fiziği yasalarıyla da destekleniyor görünen bu modelin uygulanması toplumsal kalitemizin artmasında büyük bir sıçramaya sebep olabilir. Her ne kadar belirtilen model, hem kültürümüze uyması hem bizim kaynaklarımızdan süzülmesi hem de bilimsel ve felsefi temele sahip olması yönlerinden çok sağlam gözüküyorsa da bu model uygulanırken dikkat edilmesi şart olan çok önemli birkaç husus vardır:

- 1- İçtanıma uygulanırken bunun bilimsel araştırma yapma zorluğundan ve tembelliğinden kaynaklı bir tercih olmaması gerekir.
- 2- İçtanıma, kişiye kendini özel hissettirebileceği için moda (trend) olsa bile bilimsel araştırmalardan hiçbir zaman vazgeçilmemesi beklenir.
- 3- İçtanıma, kişinin kendi şahsi dünyasıyla ilgili ve kendine has olduğu için denetlenmesi kolay değildir. Bu da içtanıma yapıyorum diyerek birçok insanın -öyle yapmasalar dahi- içtanıma yapıyorum bahanesiyle dıştanımadan yani bilimsel araştırmalardan uzaklaşmasına yol açabilir.
- 4- Geçmişte ve günümüzde içtanıma yaptığını belirten kişilere, hiçbir zaman yukarıdaki üç maddedeki kapsamda suçlama yöneltmemelidir.
- 5- Dıştanıma meşakkatli olduğu için insanların ona mesafeli durma eğilimi olabilir, buna engel olabilmek için bilimsel araştırmaların sevdirmesi her daim gündemde olmalıdır.
- 6- Dıştanımadan oluşan tabiat hakkındaki yeni bir bilgi ile içtanımadan gelen tabiat hakkındaki aynı konudaki bilgi karşılaştığında uyumsuzluk belirirse biri diğerini aşağılamamalı, ne var ki dıştanımadan gelen bilgi tercih edilip, içtanımadan gelen bilgi kurama dönüştürülerek dıştanımanın -yani bilimin- araştırma konusu yapılmalıdır. Bu bilgi ya da kuramın doğru çıkıp çıkmaması için ayrı bir boyutudur.
- 7- Dıştanımaya olan saygı ve sevgi hep yüksek tutulmalıdır.
- 8- Sessizlik eğitimi, medeni cesaret eksikliğine ve girişimcilik eksikliğine sebep olmayacak şekilde verilmelidir.
- 9- Bu eğitim modeli vesilesiyle oluşabilecek zenginliğin, Müslüman ülkelerin Allah'a kullukta kusur etmelerine yol açmaması için önlemler alınmalıdır. Yaşanabilecek aşırı zenginleşmeye önlem olarak Allah'a ihtiyaç üzerinden bağlanma çabasından ziyade, O'na aşk ile bağlanmanın teşvik edilmesi teklif edilebilir.

10- Sessiz Eğitim Modeli sayesinde yaşanabilecek medeniyet sıçramasında muhtemel yeni bilgi artışının temel olması beklenebilir. Bu bilgi artışı ise bireysel egoların büyümesine ve bunun neticesi olarak Allah ile irtibatın zayıflaması ve takım çalışması gibi konularda sıkıntıların ortaya çıkmasına sebep olabilir. Bunun yanında, insanların geçimsizliklerinin artmasına da sebebiyet verilmiş olabilir. Çıkabilecek bu tür sıkıntıları engelleyebilmek veya azaltabilmek için insanlara mütevazılık (ego) eğitimi verilebilir.

Sessiz Eğitim Modeli ve Sessiz Okul Modeli bu noktalara dikkat edilirse uygulandığı ülkenin eğitim ortamlarını ve kalitesini çok ileri seviyelere taşıyabilir.

Öte Araştırmalar (Further Research)

- 1- Kalpte de Kuantumaltı sıçramalar oluyor mu? Oluyorsa içtanıma ve dıştanıma ile ilişkisi var mı?
- 2- Vagus siniri Kuantumaltı sıçramalardan etkileniyor mu? Etkileniyorsa, kalp, vagus siniri, beyin ilişkisi nasıl işliyor? İlişkiler ağı mevcutsa içtanıma ve dıştanıma bundan nasıl etkilenir?
- 3- Kütle çekimi dalgalarının beyin, kalp, vagus siniri ve içtanıma ve dıştanıma ile bir ilişkisi var mıdır?
- 4- İyonosferin beyin, kalp, vagus siniri, Kuantumaltı sıçramalar, içtanıma ve dıştanıma ile bir ilişkisi var mıdır?
- 5- Demir mineralinin düşünme yetisi ile ilişkisi nedir?
- 6- Beynin üst-orta kısmının Kuantumaltı işleyişinin (Örneğin, anlık sıçramalarla ilişkisinin) incelenmesi ve içtanımanın ile dıştanımanın beynin bu kısmıyla ilişkisinin araştırılması.

Kaynakça

- Alatlı, A. (2018). *“Ben Böyle düşünüyorum!” demekle olmuyor*. İstanbul: Everest Yayınları.
- Alper, H. (2010). *İmam Mâtürîdî’de akıl-vahiy ilişkisi*. İstanbul: İz Yayıncılık.
- Arslanoğlu, Ö. (2015). Yüksek düzende düşünme: İngiltere’deki ‘Doğrudan Okulda’ öğretmen eğitimi neden Türkiye’ye örnek olamaz. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 40, 353-372.
- Arslanoğlu, Ö. (2017). Türkiye için yeni nesil eğitim binaları ve sessiz okul ilkesi için fiziki hazırlıklar. *Harran Maarif Dergisi*, 2, 1-17.
- Aspect, A., Grangier, P., & Roger, G. (1982). Experimental realization of Einstein-Podolsky-Rosen-Bohm Gedankenexperiment: a new violation of Bell’s inequalities. *Physical Review Letters*, 2, APS.
- Azam, İ [Ebu Hanife]. (2009). *İmamı Azamın beş eseri*, (Çev. Mustafa Öz). İstanbul: İFAV Yayınları.
- Bell, J. S. (1976). *Einstein-Podolsky-Rosen experiments*. Cern. Retrieved from <http://cds.cern.ch/record/610098/files/cer-002369328.pdf>
- Bohm, D. (1952). A suggested interpretation of the quantum theory in terms of" hidden" variables. *I. Physical Review*, 2, APS.
- Coşan, M. E. (2013). *Makâlât-ı Hacı Bektâş-ı Veli*. İstanbul: Server İletişim.
- Dunbar R.I.M. (2016). Do onlinesocial media cut through the constraints that limit the size of offline social networks? *R.Soc.Opensci.*: doi: 10.1098/rsos.150292
- Einstein, A., Podolsky, B., & Rosen, N. (1935). Can quantum-mechanical description of physical reality be considered complete?. *Physical Review*. APS.
- Gazali, İ. (2014). *İlme teşvik*. Konya: Neda Yayınları.
- Gölpınarlı, A. (2018). *Yunus Emre hayatı ve bütün şiirleri*. İstanbul: Türkiye İşbankası Kültür Yayınları.
- Heisenberg, W. (1958). The Copenhagen interpretation of quantum theory. *Physics and Philosophy*.
- Hirtenstein, S. (2016). *Hayatı ve fikriyatıyla Muhyiddin İbn Arabi “Bir Merhamet Abidesi.”* İstanbul: Litera Yayıncılık.
- İbn Arabi, M. (2017a). *Fütühât-ı Mekkiyye* (3rd ed., Vol. 12). İstanbul: Litera Yayıncılık.
- İbn Arabi, M. (2017b). *Fütühât-ı Mekkiyye* (3rd ed., Vol. 7). İstanbul: Litera Yayıncılık.
- İbn Arabi, M. (2019). *Fütühât-ı Mekkiyye* (9th ed., Vol. 1). İstanbul: Litera Yayıncılık.
- İbn Haldun. (2017). *Mukaddime* (14th ed.). İstanbul: Dergah Yayınları.
- Kaku, M. (2017). *Olanaksızın fiziği*. Ankara: ODTÜ Yayıncılık.
- Koçar, M. (2004). *Mâtürîdî’de Allah-âlem ilişkisi*. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Lees, H. E. (2012). *Silence in schools*. London: Trentham Books Stoke on Trent.
- Mâtürîdî, E. M. (2009). *Kitabüüt-Tevhid* (Açıklamalı tercüme). Ankara: İsam Yayınları.
- Ollin, R. (2008). Silent pedagogy and rethinking classroom practice: Structuring teaching through silence rather than talk. *Cambridge Journal of Education*, 38(2), 265-280.
- Özelsel, M. M. (2002). *Halvette 40 gün*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Pascal, B. (2011). *Düşünceler*. İstanbul: Say Yayınları.
- Popper, K. R. (1963). *Science as falsification. Conjectures and Refutations*. Routledge and Keagan Paul London.
- Schrödinger, E., & Trimmer, J. D. (1980). The present situation in quantum mechanics: a translation of Schrödinger’s ‘cat paradox’paper. *Proceedings of the American Philosophical Society*.
- Schultz, K. (2010). After the blackbird whistles: Listening to silence in classrooms. *Teachers College Record*, 112(11), 2833-2849.

- Semerkindi, E.-L. (2011). *Tenbihü'l-Gafilin* (Gafillere nasihatler). İstanbul: Semerkand Yayınları.
- Tarlacı, S. (2017). *Schrödinger'in kedisi neden sizofren oldu?* (5. Baskı). İstanbul: Destek Yayınları.
- Topçu, N. (2011). *Mantık*. İstanbul: Dergah Yayınları.
- Yesevi, H. A. (2016). *Açıklamalı Divan-ı Hikmet. Haz. Ahmet Eğilmez Rıdvanoğlu*, İstanbul: Sağlam Yayınevi.
- Yörükân, Y. Z. (2006). *İslâm akaid sisteminde gelişmeler: İmam-ı Âzam Ebu Hanîfe ve İmam Ebû Mansûr-î Mâturidî*. Ankara: Ötüken Neşriyat A.Ş.
- Zimmermann, A. C., & Morgan, W. J. (2016). A Time for silence? Its possibilities for dialogue and for reflective learning. *Studies in Philosophy and Education*, 35(4), 399-413.